

Zpravodaj Mezinárodního divadelního festivalu Regiony

Zdarma

festivalregiony.cz

Tip dne

První festivalový den návštěvnictvo bývá – a vlastně musí být – nabito energií. Když zvládnete čtyři představení za sebou, byla by škoda den nezakončit hudebním koncertem. A klidně i o půlnoci! Na přelomu pátku a soboty rozezní šapitó u kašny trojice Gondor Flames. Co od bratrského rapového uskupení čekat? Syrové beaty, nekompromisní flow a texty, které se objedou bez toxického machismu. Kluci nerapují o cestě vzhůru, ale o tom, jak si špínu ulice co nejdéle udržet pod kůží.

Štěpán Truhlařík

Divadelní slovníček

Hra – napsaný dramatický text (Čechovovy *Tři sestry*)

Inscenace – určité jevištní ztvárnění (*Tři sestry* v režii Claudie Sorace).

Představení – jedno konkrétní uvedení pro publikum (*Tři sestry* tento čtvrtek)

Anketa

Symetrie nebo chaos?

Do budoucna bych klidně ocenila víc symetrie, nicméně zatím žiju v chaosu, který je mladistvý a živý!

Martina Czyžová
herečka Klicperova divadla

Víte, že...

místo potlesku diváci v antickém Řecku dupali nohama, aby vyjádřili nadšení?

Hadrián
Zpravodaj Mezinárodního divadelního festivalu Regiony

Šéfredaktorka
Veronika Švecová

Redakce
Adéla Kalusová
Tereza Kubalová
Dominik Rathan
Štěpán Truhlařík

Dětská stránka
Jana Nechvátalová
Čarokrásno kolektiv

Korektury
Anežka Hašková

Grafický design
Přemysl Zajíček

Produkce
Barbora Kalinová

Sazba a ilustrace
Čarokrásno kolektiv
Kristýna Marková
Nikola Iljučoková
Barbora Tomová

Foto
Anna Bartolotti
Karolína Malá
Ester Šebestová
Jan Šmída
Lukáš Veselý
Milan Hajn
Archivy divadel

Tisk
Martin Sedláček

Obálka
The Mountain, Agrupación Señor Serrano,
Foto: Jordi Soler

Pořadatelé festivalu
Klicperovo divadlo o.p.s.
Divadlo DRAK
a Mezinárodní institut figurálního divadla o.p.s.
kontrapunkt, z. ú.

Generální partneři
Statutární město Hradec Králové
Calendarium Regina

Hlavní partneři
Ministerstvo kultury České republiky
Královéhradecký kraj
Státní fond kultury ČR

Glosa

Praskliny v symetriích jako zdroj inspirace

Letošní jubilejní 30. ročník festivalu nese podtitul Nové symetrie. Ředitelka Klicperova divadla Eva Mikulková jej okomentovala takto: „*Symetrie nejsou jen estetickou vlastností, ale i metaforou pro hledání rovnováhy v současném rychle měnícím se světě.*“ Jak by tedy takové nové symetrie mohly vypadat?

Máme za sebou poměrně turbulentní divadelní sezónu, která na české divadelní mapě přinesla mnoho změn. Umělecké vedení se změnilo hned v několika divadlech (namátkou Dejvické divadlo, Jihočeské divadlo). Další se změní i během té nadcházející (Divadlo v Dlouhé, HaDivadlo, Činoherní studio v Ústí nad Labem). Mnohá z nich se otázkou symetrie v souvislosti s budoucností těchto institucí pravděpodobně musely či budou muset zabývat. Jak vyvážit mezi tím, co bylo, a tím, co přijde? Jak se vyrovnat s tradicí, kterou v sobě dané instituce nesou, a současně je posunout někam dál v reakci na dynamicky se měnící svět okolo nás?

Dokonalá symetrie existuje možná v abstraktním světě matematiky a geometrie, ale v tom reálném ji najdeme jen stěží. I ta na první pohled nejdokonalejší sněhová vločka bude mít při bližším pohledu spoustu nepravidelností, odchylek a asymetrií. Je však nutné o dokonalou symetrii vůbec usilovat? Nemohou být tyto nedokonalosti a tvarové nečistoty spíše zdrojem inspirace, kterým bychom se měli zabývat a věnovat jim pozornost, spíš než je přehlížet v touze po nalezení nedosažitelného ideálu?

Možná právě to by ony nové symetrie mohly představovat - stav, ve kterém nejde o dokonalou rovnováhu, ale o citlivost ke zkoumání jejich nedokonalostí a schopnost je akceptovat, chápat a využít jako příležitost pro vytváření nových forem vztahů a struktur. Nové symetrie tak nemusíme chápat jako hledání pevného bodu mezi starým a novým nebo jinými dichotomiemi, ale spíš jako proces přerodu, kde se tradice a změna neustále vzájemně proměňují a redefinují.

Divadelní festival, jakým jsou právě Regiony, tak může být nejen místem přehlídky současného divadla, ale také laboratoří, kde se zkoumá, jak tyto nové symetrie mohou vznikat v síti diváků, tvůrců a jejich společného setkávání. Může jít o symetrie zprvu nedokonalé a nestabilní, ale o to živější a inspirativnější.

Dominik Rathan

Úvodník

**Milá čtenářko,
milý čtenáři, milé čtenářče,**

je mi ctí vás přivítat u zbrusu nového ročníku festivalového zpravodaje Hadrián. Festival slaví třicátiny, ale nebudeme se tu moc dojímat. Znáte tu otřepanou floskuli s věkem a číslem... Navíc na velké ohlížení do minulosti stejně není moc čas, protože i letošní festivalový program praská ve švech a divadlo bylo, je a vždy bude především o tom, co se děje teď a tady. A tak si naordinujte digitální detox (leda byste snad chtěli online číst Hadrián, jehož papírové exempláře už budou na všech stojanech beznadějně rozebrány, to je samozřejmě jediná výjimka) a ponořte se s námi do tohoto divadelního svátku.

Ale ani tři dekády festivalu, ani osm stovek let od první písemné zmínky o jeho domovském městě samozřejmě nemůžeme nechat úplně bez povšimnutí. Těmito čísly se inspirovala rubrika fiktivních aktualit a rubrika Hradečan*ka, v níž naleznete 8 připomínek významných osobností, které svůj život nějak spojily s Hradcem Králové. Na Čapka, Tyla, Klicperu, Gočára, Ulricha, Petrofa i další podobně provařená jména ale zapomeňte. Medailonky důležitých Hradečanek a Hradečanů opráší osudy těch, na které by bylo škoda zapomenout, ale připomínají se zřídka. Výjimkou bude už úvodní medailon, který místo jedné osoby, představí hned dvě, a sice královnu Elišku a... královnu Elišku. Více už v patřičné rubrice.

Na dalších stránkách vás čekají profily, glosy, kratší i delší rozhovory, reflexe a nezapomínáme ani na ty nejmladší, pro které je připravena hravá dětská stránka s rozmanitými dobrodružstvími.

Regiony mají tak nezapomenutelnou atmosféru, kdy město tepe kulturním životem, a přesto je tak nějak podivně klid a ve vzduchu jsou už cítit prázdniny. Nabídka je tak pestrá, že každý návštěvník může v podstatě zažít úplně jiný festival. Já se na ten svůj těším už od prvních jarních paprsků, kdy si představuji, jak s sebou všude po Hradci nosím zálohovaný kelímek na limonádu, ovesné cappucino s ledem nebo vinný střik, jak si v programu kroužkuju, co všechno nesmím dnes minout, jak doháním, co jsem nestihla vidět během sezony, jak sleduju, že si moje děti festival oproti loňsku užívají zase o něco víc, jak na prahu noci posílám k sazbě poslední dnešní text a čekám, kdy se ve sdílené složce objeví dnešní fotky, které bychom mohli do zítřejšího čísla použít, jak ještě vybíhám na jeden z posledních koncertů, než mi přijde graficky hotové číslo ke korektuře, abych pak v hluboké noci odeslala mail s číslem připraveným k tisku. A teď je to konečně zase tady!

Všem vám přeji co nejplnější prožití festivalu, snad s Hadriánem v ruce!

Veronika Švecová
šéfradaktorka

Klára Vlasáková: Tělo pochopí rychleji než hlava

Klára Vlasáková

- *1990, České Budějovice
- absolvovala žurnalistiku a gender studies na UK a scenáristiku a dramaturgii na FAMU
- autorka románů *Praskliny* (2020) a *Těla* (2023)
- její dramatický debut *Lhářky* získal Cenu divadelní kritiky v kategorii Poprvé uvedená česká hra roku 2024
- jako publicistka pravidelně přispívá do Heroine, Seznam Zpráv či Salonu Práva

***Lhářky* jsou vaší první divadelní hrou. Co vás vedlo k tomu vyzkoušet po próze, filmovém i komiksovém scénáři a rozhlasové tvorbě také divadelní formát?**

Nemám žádný velký autorský plán a vlastně ani ambice; ta největší je asi vytvořit text, který bude v lidech něco otevírat. Ve víc si doufat netroufám. Jinak spíš čekám, co se namane, a hlavně, co mě bude nějakým způsobem lákat a děsit zároveň. Na začátku *Lhářek* byla nabídka z Divadla Letí, jestli bych pro ně nechtěla něco napsat. Dost jsem váhala. Neměla jsem v té době s psaním pro jeviště žádné zkušenosti a s pomocí dramaturgyně Marie Špalové a režisérky Natálie Deákové jsem v začátcích vývoje teprve hledala, jakým způsobem příběh vyprávět.

Natália Deáková režírovala už vaše hrané podcastové seriály *Neklid* a *Rituál* uvedené na Radiu Wave. Jak došlo k vaší další spolupráci, tentokrát pod hlavičkou Divadla LETÍ?

S Marií Špalovou mě oslovovaly společně. Natália vyprávěla, že si lámaly hlavu, koho zkusit, a ji jsem napadla já právě díky předchozí spolupráci. V té době jsme si ještě vykaly a bylo to celé takové autorsko-režijně-zdvořile formální: dobrý den, děkuji, zdravím. Během vývoje *Lhářek* jsme se s Marií i Natálií skamarádily, to ani jinak nešlo.

Divadelní hra, stejně jako každý jiný literární útvar, vyžaduje specifický přístup. V čem podle vás spočívá odlišnost psaní textu určeného pro jevištní ztvárnění? A co pro vás bylo při jeho vzniku nejobtížnější?

Já jsem v tomhle ohledu začátečnice, takže si netroufám nějak zobecňovat. Pro mě osobně bylo nejobtížnější pochopit úplně banální věc – že na rozdíl od filmové scenáristiky, kterou jsem vystudovala na FAMU, nejde o umístění scén do prostoru, ale o jejich vnitřní oblouk. Že nikoho nezajímají popisy scén, že jsou na rozdíl od scénáře spíš na obtíž. Pořád jsem si to v hlavě stavěla jako film a dlouho mi trvalo tohle lešení zbořit.

Jedním z formálních rysů *Lhářek* je výrazná jazyková stylizovanost. Jako příklad lze uvést prolínání hovorového jazyka se silně metaforickým. Typické je rovněž užití úsečných, často jednoslovných vět. Jak jste k této formě dospěla?

Myslím, že nejsem autorkou jednoho stylu, stylizace. Snažím se formu přizpůsobovat postavám, typu příběhu, vyprávění. Ve *Lhářkách* postavy často vášnivě obhajují, proč jsou právě jejich osobní pravdy ty jediné možné, a to je samo o sobě dost vypjaté, směšné, dojemné a zároveň i nesmyslné, takže se ten jazyk nějak přirozeně zohýbal a přelámal, jak postavy chtěly a potřebovaly. Některé nápady ale měly svou formu od začátku – třeba řetězové maily ve stylu takřka biblických proroctví. Jiné – třeba nasekané rytmizované repliky při hádkách – se přizpůsobily emoci jednotlivých scén. To ale takhle chytračím zpětně; během psaní jsem nijak neteoretizovala.

Groteskní motivy se objevují už ve vaší předchozí tvorbě, *Lhářky* mi však přišly nejvíc humorné, byť dost hořké. Proč jste se v dramatickém debutu rozhodla výrazněji pracovat s komikou?

Myslím, že to jde zase za těmi postavami. Nechci se tady ohánět klišé, že já nic, to postavy – to ony samy vtipkovaly a já jenom zapisovala. Ale zároveň při psaní nic moc nerozhoduju. Spíš tak čučím, zkouším, hledám, nenacházím, přepisuju a čekám, u čeho se mi rozbuší srdce. Tělo pochopí rychleji než hlava.

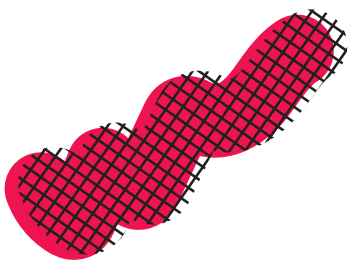
Hru jste psala přímo pro tři konkrétní herečky. Jak tato okolnost ovlivnila samotný text a jeho vznik?

Na začátku byl příběh a dvě postavy – Jiřina a Kamila. Třetí, mladá neteř jedné z nich, se přidala časem. Natália s Marií měly plán, koho by ve hře rády viděly, ale já jsem psala spíš v napojení na postavy než na konkrétní tváře hereček. O to zábavnější a poučnější pro mě byly první čtené zkoušky. Tam mi došlo, že se všechny ty obludný fláky textu musí opravdu někdo naučit, procítit je, nechat sebou projít. Pavla Tomicová při první schůzce říkala – já si toho textu vážím, ale je tam opravdu hodně slov. A já si uvědomila, že zvlášť její postava Kamily, která je taková přísná, výkonná a potlačující nepříjemné emoce, má některé odstavce, které jsou složené jen ze sloves vyjadřujících akci, pohyb. A že bude asi peklo se to učit. Všem třem herečkám (Pavle Tomicové, Natálii Drabiščákové a Simoně Lewandovské) tak patří obří dík.

Téma generačních rozdílů hraje klíčovou roli nejen v *Lhářkách*, ale také v románu *Těla*. V obou případech se soustředíte na ženské postavy a jejich odlišnou zkušenost související se společenskou změnou po roce 1989. Proč je pro vás toto téma důležité?

Jsem porevoluční ročník 1990. Takže možná je to částečně generační. Jsme generace, která měla mít všechno. Možnosti. Ty obří možnosti, co naši rodiče neměli. Jenže když jsme po škole vkročili do toho velkého, dospělého života, začalo se ukazovat, že ten narativ nekonečných příležitostí a svobod sedí jenom někomu. Výběrově. Vstupuje do toho příliš proměnných – hlavně ekonomická stránka věci, ale nejenom ta. Nakonec z toho všeho zbyla snaha nějak prokličkovat mezi nejistotami, výčitkami, cenovkami. A taky strach z budoucnosti. Ten tady byl vždycky, jasně, ale zároveň si už i v umění jen poměřujeme různé typy konců. Tak jaký bude? Hrozný a pomalý, horší a násilný, nebo dočista hrůzný, ale aspoň rychlý? Přemýšlejme, vybírejme. Jsou to vlastně už jen různé typy dystopií. Pro nějakou velkou utopii, skutečný happy end není místo. Ale třeba se ještě nějaké vytvoří – až se to všechno vybouří.

Ptal se Štěpán Truhlařík

Skutečnými příběhy k hlubšímu porozumění

Mezinárodní divadelní skupina NIE (New International Encounter) se věnuje především divadlu pro děti a mládež a ve svých inscenacích kombinuje fyzické divadlo, směs jazyků, hudbu a storytelling. Propojuje umělce z Česka, Norska, Belgie, Holandska a dalších evropských zemí, má za sebou mnoho koprodukcí s předními divadly a se svými inscenacemi cestuje po celé Evropě i mimo ni. Název tak lakonicky shrnuje to, o co divadelní skupina usiluje - dělat divadlo nové, na mezinárodní úrovni a setkávat se se svými diváky, nejen během představení, ale třeba i v rámci workshopů, které pravidelně pořádá.

Navzdory mezinárodnímu renomé sahají kořeny skupiny do Česka. Zakladatelé skupiny a manželé Iva a Kjell Mobergovi spolu studovali na pražské DAMU, prvním ucelený projektem uskupení byla inscenace *My Long Journey Home* uvedená v roce 2001 v Sokolovně v městečku Mšeno. Vychází ze skutečného příběhu maďarského chlapce, který byl během války zajat sovětským vojskem a následně přes padesát let držen v ruské psychiatrické léčebně. Tato inscenace se stala předzvěstí dlouhodobé poetiky NIE a později se stala součástí projektu *European Narratives Trilogy* zpracovávající nejtemnější příběhy evropské historie. S ní skupina objela takřka celý svět a uvedla je na nejprestižnějších divadelních festivalech.

Ve svých inscenacích často vycházejí z reálných příběhů, skrze které mladým divákům nasvěcují nelehká témata či společenské problémy současného světa. Například v *Muzeu vzpomínek* ohmatávají témata smrti a sebevraždy, v inscenaci *Konec všeho, navždy* se zaměřují na příběhy židovských dětí zachráněných před nacistickým režimem Nicolasem Wintonem, *Příběh zdaleka* pak líčí příběh dvojice dospívajících syrských uprchlíků. Z poslední doby je výrazný jejich český projekt *Jeden a jeden a jeden*, který vznikl ve spolupráci s kulturním prostorem ARCHA+. Nebyl vytvořený jen pro mladé, ale přímo s nimi. Poskytli v něm prostor a zázemí 22 mladým umělcům a umělkyním, kteří se zde měli možnost věnovat tématům, jež aktuálně rezonují s generací Z.

Diváctvo Regionů si možná bude pamatovat inscenaci *What the f**k is going on?* (uvedenou na festivalu v roce 2022 ve světové premiéře) o tlaku sociálních sítí, která může vyústit až v poruchu příjmu potravy. Letos do Hradce přijíždějí s inscenací *Crooners* pro mladé od 13 let, která

prozkoumává téma vztahu mezi otci a syny a kde v souladu se svou poetikou kombinují storytelling a živou hudbu. Zajít na představení můžete v 10:50 a 17:50 na hlavní scéně Divadla Drak.

Dominik Rathan

Júlia Rázusová: Verím, že sa nám podarí vzdorovať útokom a cielenej likvidácii otvorenej kultúry na Slovensku.

S divadelním uskupením Slzy Janka Borodáča obohacujete kulturní scénu východního Slovenska a jste příkladem toho, že progresivní umění může vznikat i mimo hlavní města. Jaké to je tvořit v Prešově?

Prvotný impulz súvisel so založením Prešovského národného divadla ešte v roku 2013, kde sme chceli prispieť k decentralizácii kultúry v krajine, poukázať na vzťah zriaďovanej a nezriaďovanej divadelnej scény, či jednoducho robiť na východe divadlo bez kompromisov. Zažili sme okrem intenzity a nadšenia z tvorby samozrejme aj istý druh vyhorenia a v priebehu siedmych rokov naše divadlo nemalo stály priestor. Slzy Janka Borodáča samotnú ideu tvorby na východe posúvajú ďalej. Vzdali sme sa predstavy vlastného priestoru, ale prehlbujeme režijno-herecké spolupráce na rôznych úrovniach autorstva, metodológie, techniky, či vizuálneho umenia. V rámci pôsobenia v Prešove ide o viacero špecifických výziev v istom zmysle „divokého" kultúrneho priestoru. Dôležitým aktívnym faktorom je, že spoluzakladateľkou Slz je Linda Durkáčová, ktorá sa špecializuje na divadelnú produkciu a manažment. Učí nás to veľa ako napr. komunikovať s publikom, ako s mestskou samosprávou, ako fungovať v rámci mestskej kultúrnej infraštruktúry a pod. Výhody prináša koncentrovaný časopriestor v rámci skúšobných procesov, ktorý doslovne vytrháva herečky a hercov z pracovných a životných stereotypov a ponúka objavovať nové horizonty divadla.

V inscenaci Outcast stavíte do popředí ženskou perspektivu, která je v původním díle Stefana Zweiga spíše potlačená.

Prichádza tu pre mňa zaujímavý konflikt, vzrušenie a napätie prečítať Zweigové memoáre prostredníctvom našej optiky žien, umelkýň a matiek a v nezanedbateľnom ohľade Európaniek. Jednotlivé pasáže provokujú k hľadaniu vnútorných a verejných postojov k dianiu v Európe, či v našej krajine a kultúre. Sám Zweig vo *Svete včerajška* popisuje s dávkou sebareflexie podcenenie politicko-spoločenskej situácie, pasivitu kultúrnych dejateľov, či oportunizmus dobových tvorcov. Zweig v jednej z časti popisuje stretnutie Alfréda Nobela s Berthou von Suttnerovou, je to jedno z mála miest v knihe, kde sa venuje pozornosť žene. V koncepte inscenácie je to pozornosť v niečom zásadná. Táto aristokratka z poprednej rodiny si zvolila životnú úlohu: zabrániť ďalšej vojne. "Ľudia nechápu, čo sa robí. Prečo vy, mladí, nič nerobíte? Predovšetkým vás sa to týka. Nenechávajte všetko na nás, niekoľkých starých ženách, tie už nikto nepočúva."

Jakou reflexi o současnosti podle vás nabízí Zweigovo dílo, zvláště ve vztahu k aktuální situaci na Slovensku, kde dochází k zásahům do nezávislosti kultury a uměleckých institucí?

Ak by sme Zweigové dielo nijako neinterpretovali a len si jeho myšlienky pripomenuli, prečítali, tak absolútna paralela so súčasnosťou a dianím je desivo presná. Provokovali nás však rovnako osobné otázky straty identity, emigrácie, úniku zo sveta a nezlomnosť vnútornej slobody. Tento proces a vznik diela ako *Outcast* myslím v nás všetkých vyvolal potrebu aktivizmu umeleckej komunity, ako aj neustále vyjadrovanie jasného občianskeho postoja. Práve v roku vzniku tejto inscenácie sme sa rozhodli založiť napr. asociáciu slovenských nezávislých divadiel a verím, že sa nám podarí vzdorovať útokom a cielenej likvidácii otvorenej kultúry na Slovensku.

Ptala se Tereza Kubalová

Návštěva z Katalánska pro nás chystá nezapomenutelné zážitky

Doteky jižních krajin přivážejí na Regiony hned tři divadelní soubory z Katalánska. Tato oblast Španělska se nepyšní pouze architekturou Antoniho Gaudího, je ale také kolébkou míčové hry korfbal nebo šumivého vína Cava. Nesmím opomenout tzv. castells neboli živé lidské věže. Zvyk, který si Katalánci drží už od 18. století. Dokonce pořádají festival pro nejlepší stavitele takových lidských věží. Zní to trochu bizarně, ale být dramaturgickou radou, zvážila bych Castells jako součást OFF programu.

Výchozí bod naší cesty po Katalánsku je ve městě Banyoles, kde se v roce 2016 uskupil umělecký kolektiv Cia Ortiga. Ve své tvorbě vychází z ekologického a sociálního aktivismu a snaží se přes umělecký zážitek vytvořit místo pro setkání, které vyvolává převážně environmentální a společenské uvědomění. Pro zpracování témat jako je vztah člověka k přírodě, ekologické krize a kolektivní paměti využívají v inscenacích imerzivní a participativní prvky.

Inscenace An-ki je také příkladem imerzivního loutkového divadla, kde nahlížíme do imaginárního světa dívky jménem Adji. Tento divadelní zážitek pro diváky od 8 let odehrávající se v šapitó nás vybízí k vnímání všemi našimi smysly. Ojedinělý prožitek, který inscenace přináší byl ve Španělsku oceněný cenou kritiky jako nejlepší rodinné představení za rok 2023.

Pak se přesuneme do Barcelony k oceňované divadelní skupině Agrupación Seňor Serrano, kterou v roce 2006 založil Álex Serrano. Jejich tvorba se vyznačuje využitím live cinema i promítáním filmových sekvencí ve spojení s živým hercem, textem a objekty. Pro soubor je typické využívání nových technologií, nebojí se ani AI. Agrupación Seňor Serrano přistupují k technologiím jako k živým bytostem na jevišti. Za inovace v divadelním umění byl soubor oceněn v roce 2015 na Bienále v Benátkách.

Soubor cestuje se svými inscenacemi po celém světě a mezi ty významné se řadí například A House in Asia sledující příběh Usámy bin Ládina, který propojují s popkulturními obrazy jako jsou westernové filmy nebo videohry. Inscenace Birdie je reflexí migrační krize, kde staví do opozice environmentální krizi, politickou nestabilitu a blahobyt západního světa. The Mountain, kterou uvádí v rámci hradeckého festivalu, je multimediální inscenace zkoumající povahu pra vdy. Tvůrci vycházejí z události prvního pokusu o výstup na Mount Everest, kterou reflektují přes současný fenomén fake news.

A k třetímu katalánskému zastavení zve karavan Puck v Žižkových sadech. Neboj te se návštěvy miniaturního kina, které z Bellpuig dovezla skupina Tombs Creatius. Filmové pásmo se sympatickým názvem "Nikdo není normální" promítají každých deset minut od pátku do neděle v časovém rozmezí 16-19 hodin.

Adéla Kalusová

Královny Elišky

Eliška Rejčka (1288–1335) a Eliška Přemyslovna (1292–1330), kromě jména je obě spojuje Hradec Králové, jejich věnné sídlo. Spolu bohužel moc dobře nevycházely, pojil je více konflikt o moc a vliv u dvora.

Eliška Rejčka, původem polská princezna, 2. manželka krále Václava II. a po jeho smrti také Rudolfa Habsburského. Po ovdovění se usadila v Hradci, kde založila kostel sv. Ducha a klášter.

Eliška Přemyslovna, dcera Václava II. z prvního manželství a manželka Jana Lucemburského, poslední přemyslovská královna. Město se stalo místem jejího útočiště i strategického vlivu v době politického napětí a osobního sporu s manželem.

Nenápadný půvab techniky

Technika mě nikdy moc nezajímala. Přestože jsem jako malý odebíral „Ábíčko", nikdy jsem si z přílohy vytištěné na tvrdém papíře neslo žil model lokomotivy či vrtulníku. Jednou jsem se o to sice pokusil, ale po pár minutách s rukama upatlanýma od lepidla jsem to vzdal. K lidem, které fascinují stroje, jsem doposud podezřívavý. „O co jí jde?" říkám si v duchu pokaždé, když potkám v knihovně osobu zírající do knihy s názvem jako například „Sto největších technických vynálezů".

Se stejnou nechutí jsem začal psát i tento kontextový článek k inscenaci *Tragédie Liblice*, nazvané dle ikonického vysílače, od divadelního souboru Vosto5. Obligátně jsem do vyhledávače napsal název technické stavby a začal surfovat. „Vysílač Liblice B byl postaven v letech 1975 až 1976 jižně od Liblic, části města Český Brod. […] Výtahy jezdí až do výšky 350 m, a jsou tak nejvyššími výtahy v Česku. […] Poblíž obce se také nacházely původní 150 m vysoké stožáry rozhlasového vysílače Liblice A, postavené v letech 1929 až 1931. Ty ale byly 11. srpna 2004 odstřeleny," píše se v hesle na Wikipedii. Když jsem se vrátil zpět na stránku s vyhledáváním, plesklo mě to přes oči. „Liblice zůstávají v minulosti. Vysílání z technicky unikátního vysílače o půlnoci na prvního ledna 2022 definitivně skončilo," píše se na ábíčko.cz. Odkaz rychle rozkliknu a začnu zběsile číst. Když jsem se dostal na konec článku, chvíli jsem netušil, co mě to popadlo.

Není třeba si nic nalhávat. Měl jsem strach, že stavba půjde k zemi. Pocítil jsem lítost nad tím, že až příště pojedu z Kolína do Prahy, nebude se uprostřed rovinaté krajiny jako dvě jehlice zapíchnuté do polstrovaného gauče tyčit lehká ocelová konstrukce. Pokaždé, když kolem stožárů projíždím, spolujezdci začnou z okénka auta vytáčet hlavy, aby dohlédli až na samý vrchol, ale marně. V celé své kráse se ukáží až po několika minutách jízdy. Poté, co vůz po silnici vystoupá pár desítek výškových metrů, v zadním okénku lze zahlédnout výjev, který se neomrzí. Modré plátno šrafované šedivými mraky rozdělují dvě červeno-bílé linie se sotva postřehnutelnými prstenci, z nichž se jako pavoučí nitky vybíhají upevňovací lana.

Přestože Country Radio, poslední stanice, kterou šlo v pásmu amplitudové modulace naladit, přestala vysílat, pro půl století starý vynález se hledá jiné využití. Dle posledních zpráv se zdá, že nejen mnou, ale i mnohými dalšími, oblíbená stavba bude zachována. Na její počest před pár lety vznikla píseň Tyčky, kterou doporučuji k poslechu, a loni i mysteriózní krimi inscenace, již můžete zhlédnout dnes od 22:00 v Letním kině Širák. Nevím, jakou tragédii si pro vysílač známý nezávislý soubor připravil, ale zůstávám v klidu, jelikož tu největší se podařilo zažehnat.

Štěpán Truhlařík

Horoskop

Lev

Festival je tvoje jeviště, ať už stojíš v čele fronty na víno, nebo se rozplýváš nad existenciální performancí. Budeš zářit. Ale i hvězda někdy potřebuje zázemí a nohy v teple.

800

počet lidí, kteří si dnes přidají někoho nového do přátel nebo mezi sledované účty

Slaví i Kontrapunkt!

Letošní festivalový ročník spojují hned několikerá výročí. Festival slaví třicátiny, město si připomíná již 800 let od první zmínky, ale i Kontrapunkt má kulatiny. V Hradci Králové přináší veřejnosti kulturní zážitky již dvě dekády. První číslo Hadriána tak uzavírá rozhovor s ředitelkou Kontrapunktu Barborou Hodonickou.

Jak se na ty dvě desítky let díváte?

Myslím, že bilancovat bychom měli tak nějak průběžně, abychom neustrnuli v zajetých kolejích a zároveň si byli vědomi věcí a činu minulých. V případě festivalu jsou jeho historie a vývoj nesmírně působivé. Je skvělé, na jakých základech můžeme, my pokračovatelé tradice, stavět a festival posouvat. A věřím, že se nám to daří. Vědomí kořenů je vždycky podstatné a určitě ho nelze jakkoliv opomíjet. Zároveň ale myslím, že je důležité zabývat se současností. Divadlo a kultura obecně mají tu sílu, že mohou skrze umělecký jazyk reflektovat a komentovat současný svět, umí předávat poselství i spojovat lidi.

Oslava všech těchto výročí se spojí v jedné z akcí pod společným názvem KULTIVACE 800. O jaký cyklus se jedná, kdo se na něm podílí a jak jste ho vyvíjeli?

Součástí oslav významného výročí města je řada skvělých projektů nejrůznějších kulturních nebo třeba taky sportovních aktérů, za kterými vyrážíte cíleně nebo na ně jen tak narazíte v ulicích a zcela přirozeně s nimi splynete a stanete se jejich součástí. Jedním z takových projektů je i KULTIVACE 800, kterou s kontrapunktem přispíváme do oslav výročí. Jedná se o sérii dvanácti kulturních akcí, performancí, uměleckých intervencí ve veřejném prostoru, které každý měsíc oživují jiná, pro kulturní produkce méně obvyklá, místa a nenucenou formou servírují kulturní zážitky do všedních dní diváků i náhodných kolemjdoucích. Díky spojení KULTIVACE 800 a Regionů vznikl také letošní tvůrčí projekt, který na festivalu uvádíme, meditativní procházka kolektivu kolem Aničky Klimešové a Petra Erbese.

A jak konkrétně bude tato festivalová část projektu vypadat?

Jde o kontemplativní dílo, které si pokládá otázky jako například: Jak by měla vypadat naše města? Jak vypadá dokonalé město? Bez čeho si naše město neumíme představit a proč? Zabývá se historií našeho města, ale také současností a nebojí se hledat nové symetrie. Kolektiv se inspiroval myšlenkou Itala Calvina, že města nejsou jen místem, ale především myšlenkou, snem, konstrukcí naší imaginace a zkušenosti. Procházka začíná na Velkém náměstí, kde vyrostl objekt umělce a výtvarníka Tomáše Moravce, pokračovat bude po méně i více známých a oblíbených místech města. Určitě si tento zážitek nenechejte ujít, protože ho uvedeme opravdu pouze u příležitosti oslav města a v rámci divadelních Regionů.

Kontrapunkt má na starost především open air část festivalového programu. Troufnu si říct, že pod vás tedy spadá s odstupem největší množství nejrůznějších představení, koncertů i workshopů. Od amatérů přes studenty až po profesionální uskupení. Podle čeho tuto nabitou nadílku vůbec dáváte dohromady?

Pro open air část programu je důležitý open call, jehož prostřednictvím mají možnost se přihlásit subjekty z nezávislé scény i amatérské soubory. Hradecké Regiony byly vždy z velké části o setkávání. Je pro nás proto důležité zachovat všechny vrstvy programu a na nikoho nezapomínat. Prolínání amatérských a profesionálních souborů a kontinuita, kterou s sebou účast na festivalu často nese, vždy přinášely řadu příležitostí a vytvářely neopakovatelnou atmosféru. Open air část festivalu vyrůstá na holé louce, mimo vybavené divadelní sály. Proto je pro nás hned po umělecké kvalitě důležitá technická stránka a adaptabilita projektů pro open air scény.

Jak se vám daří tzv. držet prst na tepu doby, vybírat nová relevantní jména a neustrnout na osvědčených klasikách?

Sledujeme, co se děje na české nezávislé scéně, sledujeme regionální, krajské i celorepublikové amatérské přehlídky, jezdíme na české i zahraniční festivaly. Chceme představovat tu nejlepší a nejaktuálnější divadelní úrodu. Zajímá nás ale také to, jak se festivaly (české i zahraniční) v průběhu let proměňují, co je formuje, jaké nové trendy spoluvytváří a doplňují program. Chceme být akcí živou, vnímavou a tolerantní. I proto je například v letošním roce tlumočeno několik inscenací do znakového jazyka. Stále pracujeme a rozvíjíme udržitelnost, která se odráží ve festivalové infrastruktuře, scénografii a podobně.

Zvládáte během festivalu alespoň někdy sama vyzkoušet i pozici diváka? Máte žebříček top festivalových zážitků?

Bohužel nepatřím mezi ty šťastlivce, kteří se dokážou odprostit od organizátorského břemene a festival si naplno divácky užít. Snažím se ale tuhle pozorovatelskou úlohu nezanedbávat, pomáhá mi porozumět tomu, čím festival pro veřejnost je a má být. Kdybych měla zmínit zážitky z posledních pár let tak to bude zaručeně niterní zpověď V mém životě není nic, co by ukazovalo, že jsem uvnitř ošklivá belgické autorky Agnes Limbos, sardinský Macbeth v režii Alessandra Serra a v loňském roce scénický koncert v nádherné kulise nádvoří Městské hudební síně Beracha sboru Veselé chvíle.

Na tomto místě čtenáři dočetli první číslo letošního Hadriána už skoro do konce. Co byste jim na prahu letošního ročníku Regionů ráda vzkázala?

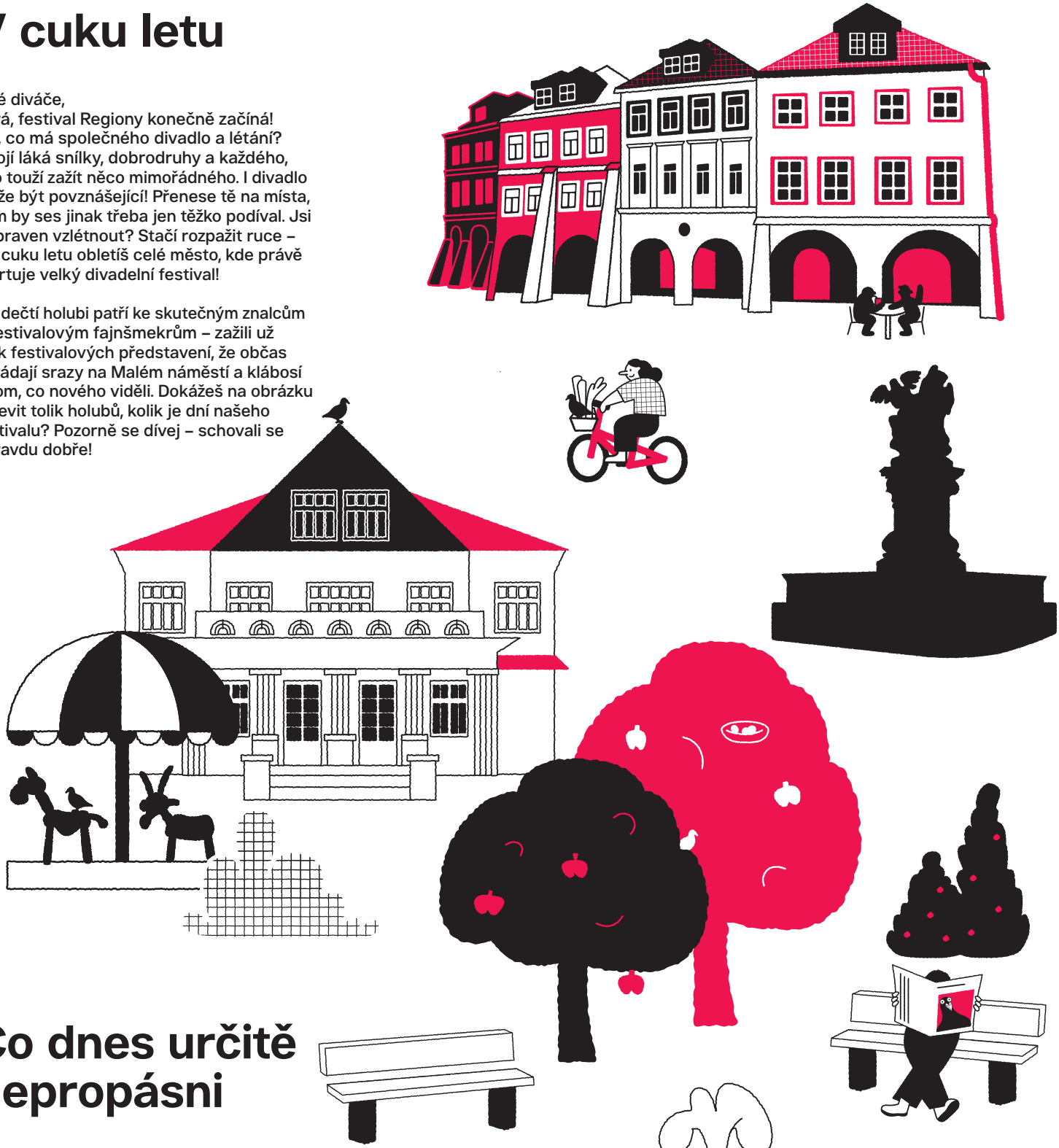
Nebojte se objevovat. Regiony jsou esencí nejrůznějších divadelních žánrů a tvůrčích přístupů a přinášejí neopakovatelné a nezapomenutelné zážitky. Najděte ty svoje a užijte si celý festival.

Ptala se Veronika Švecová

V cuku letu

Milé diváče,
hurá, festival Regiony konečně začíná!
Víš, co má společného divadlo a létání?
Obojí láká snílky, dobrodruhy a každého, kdo touží zažít něco mimořádného. I divadlo může být povznášející! Přenese tě na místa, kam by ses jinak třeba jen těžko podíval. Jsi připraven vzlétnout? Stačí rozpažit ruce – a v cuku letu obletíš celé město, kde právě startuje velký divadelní festival!

Hradečtí holubi patří ke skutečným znalcům a festivalovým fajnšmekrům – zažili už tolik festivalových představení, že občas pořádají srazy na Malém náměstí a klábosí o tom, co nového viděli. Dokážeš na obrázku objevit tolik holubů, kolik je dní našeho festivalu? Pozorně se dívej – schovali se opravdu dobře!

Co dnes určitě nepropásni

Holubi štěbetali, že před Divadlem Drak dnes budou pohádky a kolotoč, v Žižkových sadech si můžeš vyvenčit podivné tvorečky a v karavanu můžeš zajít do minikina! Ovšem na to nejdůležitější nezapomeň – na Malém náměstí má dnes kulturní sraz celá ptačí parta!

Holubí výzva

Až dnes vyrazíš za festivalovými zážitky, zkus se rozhlížet kolem sebe nejen očima, ale i z jiných úhlů pohledu.
Kde to žije? Kde to krásně voní? Kde je největší pohoda – a odkud je slyšet smích nebo hudba? Tak užívej a přejeme bezpečný let!

Holubí zajímavost

Věděl jsi, že holubi jsou jedni z nejchytřejších ptáků? Poznají se v zrcadle, zvládnou kdejaký trik – a když je něco nadchne, radostí se roztočí dokola. Tak snad se i tobě na festivalu z něčeho zatočí hlava!

10.00–10.50	Hlavní scéna Divadla Drak	Crooners	Divadlo NIE	angličtina, české titulky	15+	divadlo	250 Kč
14.00–18.00	Plenér Divadla Drak	Kolotoč řezbáře Matěje	Řezbář Matěj			doprovodný program	dobrovolné
14.00–19.00	Malé náměstí	Holubí Letka	Tygr Liška		rodinné	vizuální umění	dobrovolné
15.00–15.30	Šapitó u kašny	Pampeliška	FysioART	nonverbální	0+	divadlo	dobrovolné
15.00–16.40	Studio Beseda	Lhářky	Divadlo Letí		13+	divadlo	450 Kč
15.00–17.00	Žižkovy sady	Hemžení: půjčovna tvorečků	Berta Doubková, Josefína Holcová, Iva Ščerbáková		rodinné	performance, vizuální umění	dobrovolné
17.00–18.00	Žižkovy sady	Hemžení	Berta Doubková, Josefína Holcová, Iva Ščerbáková		rodinné	performance, vizuální umění	dobrovolné
18.00–20.00	Žižkovy sady	Hemžení: půjčovna tvorečků	Berta Doubková, Josefína Holcová, Iva Ščerbáková		rodinné	performance, vizuální umění	dobrovolné
15.30–16.10	Letní scéna	Jak šel Slávek kolem světa	Jiří Polehňa		3+	divadlo	dobrovolné
16.00–16.40	Pod plachtou Divadla Drak	Myška a lasičák	Divadlo b	tlumočeno do znakového jazyka	3+	divadlo	160 Kč
16.00–18.00	Open Air stan	Růže z papíru	Kateřina Dostál Zelingerová		6+	dílna	dobrovolné
16.00–18.00	Žižkovy sady	Workshopy pro děti	Aupark Hradec Králové			doprovodný program	dobrovolné
16.00–16.10	Žižkovy sady	Puck Cinema Caravane	TOMBS CREATIUS	nonverbální	rodinné	divadlo, performance, vizuální umění	dobrovolné
16.00–16.50	Šapitó u kašny	Bombarďák	Bombarďák		rodinné	hudba	100 Kč
16.10–16.20	Žižkovy sady	Puck Cinema Caravane	TOMBS CREATIUS	nonverbální	rodinné	divadlo, performance, vizuální umění	dobrovolné
16.20–16.30	Žižkovy sady	Puck Cinema Caravane	TOMBS CREATIUS	nonverbální	rodinné	divadlo, performance, vizuální umění	dobrovolné
16.30–16.40	Žižkovy sady	Puck Cinema Caravane	TOMBS CREATIUS	nonverbální	rodinné	divadlo, performance, vizuální umění	dobrovolné
16.40–16.50	Žižkovy sady	Puck Cinema Caravane	TOMBS CREATIUS	nonverbální	rodinné	divadlo, performance, vizuální umění	dobrovolné
16.50–17.00	Žižkovy sady	Puck Cinema Caravane	TOMBS CREATIUS	nonverbální	rodinné	divadlo, performance, vizuální umění	dobrovolné
17.00–17.50	Hlavní scéna Divadla Drak	Crooners	Divadlo NIE	angličtina, české titulky	15+	divadlo	250 Kč
17.00–17.10	Žižkovy sady	Puck Cinema Caravane	TOMBS CREATIUS	nonverbální	rodinné	divadlo, performance, vizuální umění	dobrovolné
17.10–17.20	Žižkovy sady	Puck Cinema Caravane	TOMBS CREATIUS	nonverbální	rodinné	divadlo, performance, vizuální umění	dobrovolné
17.20–17.30	Žižkovy sady	Puck Cinema Caravane	TOMBS CREATIUS	nonverbální	rodinné	divadlo, performance, vizuální umění	dobrovolné
17.30–17.40	Žižkovy sady	Puck Cinema Caravane	TOMBS CREATIUS	nonverbální	rodinné	divadlo, performance, vizuální umění	dobrovolné
17.30–19.00	Velké náměstí	Jiné místo	Anna Klimešová, Petr Erbes a kolektiv		12+	divadlo, performance	250 Kč
17.40–17.50	Žižkovy sady	Puck Cinema Caravane	TOMBS CREATIUS	nonverbální	rodinné	divadlo, performance, vizuální umění	dobrovolné
17.50–18.00	Žižkovy sady	Puck Cinema Caravane	TOMBS CREATIUS	nonverbální	rodinné	divadlo, performance, vizuální umění	dobrovolné
18.00–19.00	Studio Divadla Drak	Misky	Handa Gote research & development	nonverbální	12+	divadlo	240 Kč
18.00–18.10	Žižkovy sady	Puck Cinema Caravane	TOMBS CREATIUS	nonverbální	rodinné	divadlo, performance, vizuální umění	dobrovolné
18.00–19.00	Městská hudební síň	Nevyžádaná rada | Okolo Hradce	Nevyžádaná rada / Anatol Svahilec		15+	divadlo	dobrovolné
18.10–18.20	Žižkovy sady	Puck Cinema Caravane	TOMBS CREATIUS	nonverbální	rodinné	divadlo, performance, vizuální umění	dobrovolné
18.20–18.30	Žižkovy sady	Puck Cinema Caravane	TOMBS CREATIUS	nonverbální	rodinné	divadlo, performance, vizuální umění	dobrovolné
18.30–18.40	Žižkovy sady	Puck Cinema Caravane	TOMBS CREATIUS	nonverbální	rodinné	divadlo, performance, vizuální umění	dobrovolné
18.30–18.55	Gočárovo schodiště	Diviška a červený provázek	Bára Purmová a Daniela Klingerová Grohová		6+	divadlo	dobrovolné
18.40–18.50	Žižkovy sady	Puck Cinema Caravane	TOMBS CREATIUS	nonverbální	rodinné	divadlo, performance, vizuální umění	dobrovolné
18.50–19.00	Žižkovy sady	Puck Cinema Caravane	TOMBS CREATIUS	nonverbální	rodinné	divadlo, performance, vizuální umění	dobrovolné
19.00–19.45	Plenér Divadla Drak	Kitchen Table: Misky + Crooners	Lektorské oddělení Divadla Drak			debata, doprovodný program	dobrovolné
19.00–20.10	Plenér u Zdrávky	AN-KI	Cia. Ortiga		8+	divadlo	250 / 400 Kč
19.00–20.10	Radnice	Seriš & Teller: Improvizace	Seriš & Teller		6+	divadlo	dobrovolné
20.00–21.15	Klicperovo divadlo	The Mountain	Agrupación Señor Serrano	angličtina, české titulky	13+	divadlo	350 / 370 / 390 Kč
20.00–21.15	Nové Adalbertinum	Já je někdo jiný	Divadlo Exil		15+	divadlo	dobrovolné
20.30–21.40	Plenér u Zdrávky	AN-KI	Cia. Ortiga		8+	divadlo	250 / 400 Kč
21.00–22.00	Šapitó u kašny	Koncert Amelie Siba	Amelie Siba			hudba	dobrovolné
21.00–21.30	Jižní terasy	Školní výlet	Václav Bartoš			divadlo	dobrovolné
21.15–23.00	Letní scéna	Malone	Malone			hudba	dobrovolné
21.30–22.30	Šapitó Divadla Drak	Crooners – koncert	Crooners			hudba	dobrovolné
22.00–23.25	Studio Beseda	Outcast	Slzy Janka Borodáča	slovenština	15+	divadlo	350 Kč
22.00–23.40	Letní kino Širák	Tragédie Liblice	Vosto5		15+	divadlo	350 Kč
22.15–0.00	Radnice	White Ladies	Divadelní soubor ROZKOŠ		18+	divadlo	dobrovolné
22.15–23.45	Městská hudební síň	Noc bláznů	S bojkou v zádech		15+	divadlo	dobrovolné
22.30–00.00	Šapitó u kašny	lom:us	lom:us			hudba	dobrovolné
00.00–01.30	Šapitó u kašny	Gondor Flames	Gondor Flames			hudba	dobrovolné

